

Wstęp

W ciągu ostatnich dwóch lat zorganizowano kilka naukowych spotkań poświęconych problemom i badaniom Śląska, w tym zwłaszcza badaniom historycznym. Spotkania te odbywały się zarówno w Polsce – we Wrocławiu i w Katowicach, jak i w Czechach – w Opawie. Miały one różny wymiar. Przewijała się w nich problematyka górnośląska, jednak w większości wystąpienia i wypowiedzi pozostawała ona w zasadzie na marginesie ich głównego wątku.

Problematyce górnośląskiej właśnie poświęciliśmy nieco uwagi również na kolejnej, międzynarodowej konferencji naukowej, odbywającej się od dwunastu już lat pod ogólnym hasłem „Kultura Europy Środkowej”, w gościnnym, przyjaznym kulturze i nauce, górnośląskim mieście Zabrze. Liczba dwanaście – będąca liczbą pełną, znaną w systemach metrycznych, powszechnie stosowaną – jest przecież liczbą mierzenia czasu (dwanaście miesięcy, dwanaście godzin), ale zarazem liczbą o szczególnym znaczeniu w Starym i Nowym Testamencie (dwanaście pokoleń Izraela, dwunastu Apostołów).

Tym razem głębiej staraliśmy się zastanowić nad problemami i dziejami naszego regionu, czyli nad Górnym Śląskiem. Jego przeszłość stanowi bowiem dla nauki, zwłaszcza zaś dla historyków, wyzwanie badawcze. O tych właśnie wyzwaniach mówiliśmy i dyskutowaliśmy na dwunastej zabrzańskie konferencji w gronie specjalistów, przedstawicieli różnych dyscyplin. Nawiązywaliśmy do wielokulturowości górnośląskiej ziemi. Dyskutowaliśmy też o samym pojęciu „wielokulturowość”, terminie jakże często używanym, mającym najwyraźniej ideologiczną konotację. W kontekście dyskusji nad Śląskiem cieszyła nas szczególnie obecność ordynariusza diecezji gliwickiej ks. bp. Jana Wieczorka, Wicewojewody Śląskiego Pana Adama Matusiewicza oraz Prezesa Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Katowicach Pana prof. dr. hab. Zbigniewa Stanisława Hermana. Dziękujemy za wygłoszone słowa powitania, ale także słowa zachęty skierowane do inicjatorów, organizatorów i uczestników tego naszego naukowego spotkania, za docenienie podjętego wysiłku.

Zmieniliśmy nieco formułę naszych spotkań. Dwunastą konferencję rozpoczynała sesja naukowa o problemach badawczych Górnego Śląska, z udziałem uznanych badaczy, także spoza tej ziemi. Niestety, nie wszystkie wygłoszone wówczas wypowiedzi dyskutantów zostały dostarczone do druku. Część dyskutantów, zwłaszcza spośród tych, którzy wygłosili swoje referaty na konferencji, wzbogaciła je fragmentami własnych wypowiedzi w dyskusji. Na koń-

cu książki, przed podsumowaniem, zamieszczamy przysłaną nam pełną wypowiedź prof. J. Drabiny.

Tradycyjnie już pragnę podziękować za kolejną konferencję jej sponsorom i organizatorom. Słowa te kieruję przede wszystkim pod adresem Pani Prezydent Miasta Zabrze Małgorzaty Mańki-Szulik. Dziękuję za osobiste zaangażowanie, za rozumienie potrzeby takich spotkań. Dziękuję Wydziałowi Kultury i Promocji z Panią Naczelnik Dorotą Szatters, wszystkim Pracownikom Wydziału, za wykazaną troskę i równie ogromne zaangażowanie.

Antoni Barciak